

3 ЖАСТАҒЫ БАЛАЛАРДЫҢ СӨЙЛЕУІН ДАМЫТУҒА АРНАЛҒАН ДИДАКТИКАЛЫҚ ОЙЫНДАР ЖИНАҒЫ

Тақырыбы:

**«3 жастағы балалардың сөйлеуін дамытуға арналған
дидактикалық ойындар жинағы»**



Құрастырушы: Рыскулова Г.М.
Ұйым: «Алпамыс» бөбекжайы КМҚК
Жылы: 2023 жыл

КІРІСПЕ

3 жас — баланың тілі тез дамып, қоршаған ортамен қарым-қатынасы қалыптасатын ерекше кезең. Бұл жаста бала заттарды таниды, атайды, жануарлар мен адамдардың іс-әрекетін ажыратады, ересектердің сөзін қайталап, өз ойын қарапайым сөйлемдер арқылы жеткізе бастайды.

Сөйлеуді дамытуға арналған дидактикалық ойындар баланың тілін ғана емес, ойлауын, есте сақтауын, зейінін, моторикасын, шығармашылық қабілетін де жетілдіреді. Ұсынылып отырған ойындар педагогтар мен ата-аналарға баланың сөйлеу әрекетін қызықты әрі тиімді ұйымдастыруға көмектеседі.

МАҚСАТЫ

3 жастағы балалардың сөйлеуін дамытуға бағытталған дидактикалық ойындар арқылы сөздік қорын молайту, байланыстырып сөйлеуін қалыптастыру және тілдік қарым-қатынасын жетілдіру.

МІНДЕТТЕРІ

1. Баланың сөздік қорын кеңейту және жаңа сөздерді меңгерту.
2. Дыбыстарды дұрыс айтуға, естуге және ажыратуға үйрету.
3. Қарапайым сөйлем құрастыруға, сұраққа жауап беруге баулу.
4. Тілдің грамматикалық құрылымын меңгерту (заттың атын, қасиетін, қимылын айту).
5. Тыныс, артикуляция, сөйлеу моторикасын жетілдіру.
6. Баланың диалогқа түсу қабілетін және коммуникативтік белсенділігін дамыту.
7. Ойын арқылы сөйлеуге қызығушылығын арттыру.

КҮТІLETІН НӘТИЖЕ

Бұл жинақтағы ойындарды жүйелі қолдану нәтижесінде:

- бала 150–300 сөз көлемінде сөздік қор қалыптастырады;
- заттарды, жануарларды, олардың дыбыстарын еркін атайды;
- қарапайым сұрақтарға жауап береді («Қайда?», «Не істеді?», «Қандай?»);
- 2–3 сөзден тұратын сөйлемдер құрай алады;
- дыбыстарды анық айтуға, еліктеуге талпынады;
- артикуляциялық дағдылары дамиды;
- балалар мен ересектермен қарым-қатынасқа түсе алады;
- сөйлеуге деген қызығушылығы артып, белсенділігі жоғарылайды.

НЕГІЗГІ БӨЛІМ

ДИДАКТИКАЛЫҚ ОЙЫНДАР ЖИНАҒЫ**

1. «Не жаңғырды?»

Мақсаты: есту қабілетін және дыбыс ажырату дағдысын дамыту.

Құралдары: қоңырау, қағаз, барабан, сыңғыр ойыншық.

Ойын барысы:

Бала көзін жұмып тұрады. Үлкен адам бір затпен дыбыс шығарады. Бала қандай зат екенін атайды.

2. «Кім не жейді?»

Мақсаты: сөздік қорды кеңейту, жануарлар мен тағамды сәйкестендіру.

Құралдары: жануарлар және олардың тағамдарының суреттері.

Төрт қадам:

1. Сурет көрсетіледі.
2. «Қоян не жейді?» деген сұрақ қойылады.
3. Бала дұрыс суретті тандайды.
4. «Қоян сәбіз жейді» деп айтуға ынталандырылады.

3. «Тап та ата»

Мақсаты: заттарды тану, атау, сөйлем құрау.

Құралдары: ойыншықтар (доп, машина, қасық, қоян).

Ойын: «Қайда доп?» – Бала тауып: «Міне, доп!» деп айтуы керек.

4. «Кім қалай дыбыстайды?»

Мақсаты: ономотопея, сөйлеуді белсендіру.

Ойын:

Сиыр – «мөө», қой – «мээ», машина – «би-би».

Бала жануар атауларын және олардың дыбыстарын қайталайды.

5. «Түстер әлемі»

Мақсаты: түстерді атау.

Құралдары: түрлі-түсті кубиктер, карточкалар.

Ойын: «Қызыл кубикті бер», «Сарыны тап».

6. «Қимылды тап»

Мақсаты: қимылды атау және орындау.

Қимылдар: секіру, жүгіру, ұйықтау, жеу.

Ойын: Сіз қимылды көрсетесіз, бала қайталайды және атайды.

7. «Суреттен әңгіме құра» (жеңіл нұсқа)

Мақсаты: байланыстырып сөйлеуді дамыту.

Ойын: сурет көрсетіп:

– «Бұл не?»

– «Не істеп тұр?»

– «Қандай?»

1–2 сөйлем айтқызыңыз.

8. «Жоғалған ойыншық»

Мақсаты: кеңістіктік сөздерді қолдану («астында», «үстінде», «артында»).

Ойын: ойыншықты жасырып, бала табады: «Доп үстінде», «Аю астында».

9. «Дәмді сөздер»

Мақсаты: затты сипаттау.

Ойын:

Алма – тәтті, банан – жұмсақ, нан – жылы.

Бала дәмін айтып сипаттайды.

10. «Жел соқты»

Мақсаты: тыныс жаттығуы, артикуляция.

Құралдары: қағаз қиындылары, қауырсын.

Бала үрлейді: «Үф-үф!» — жел соққанын елестетеді.